

Turvallisuuskomitea
Säkerhetskommittén
The Security Committee

Kokonaisturvallisuus – konseptista käytäntöön

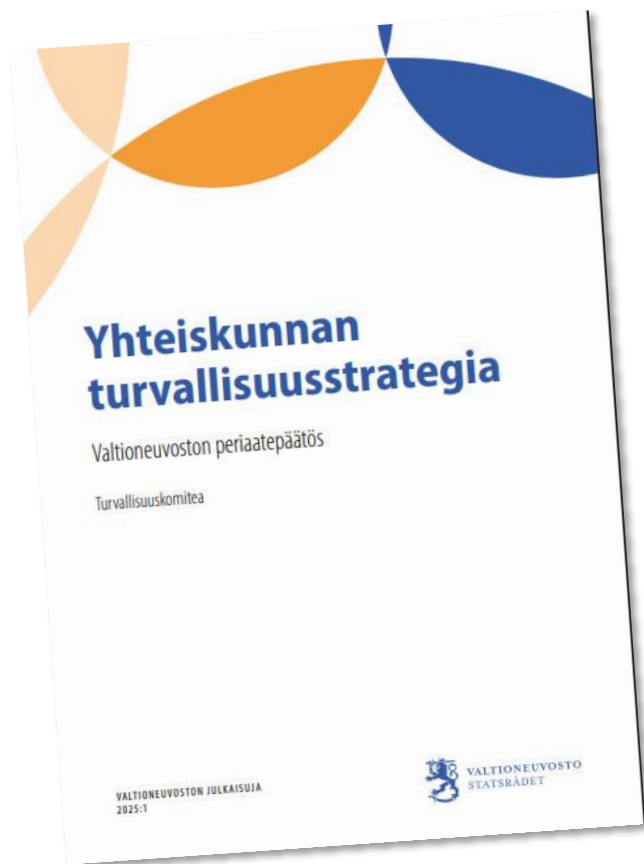
Yleissihteeri Annukka Ylivaara
Turvallisuuskomitean sihteeristö

9.10.2025

Tilaisuudelle asetetut painopisteet

- Kokonaisturvallisuuden toimintamallin ja kokonaismaanpuolustuksen ymmärtäminen kansalaisen kannalta (ml. yhteiskunnan elintärkeät toiminnot ja yhteiskunnan resilienssi)
- Varautumisvelvollisuus (varautuminen-valmius-vaste), mitä tämä käytännössä tarkoittaa kansalaisen kannalta (kansalaisen varautumisvelvollisuus)?
- Miten suojata itsensä, lähimmäiset ja koti arjessa, häiriötilanteessa ja kriisissä?
- Millä tavoin senioriupseeri voi hyödyntää PV:n puitteissa saamiaan voimavaroja, kriisijohtamisen osaamistaan ja kokemustaan, yhteiskunnan resilienssin kehittämiseksi omakohtaisen varautumisen lisäksi?
- Millä tavoin senioriupseeria voi hyödyntää yhteiskunnan resilienssin kehittämiseksi?

Yhteiskunnan turvallisuusstrategia on tarkoitettu kaikkien kokonaisturvallisuuden toimijoiden käyttöön. Se tarjoaa jokaiselle yhteisen viitekehyksen kokonaisturvallisuuden toteuttamiseksi omista lähtökohdista.

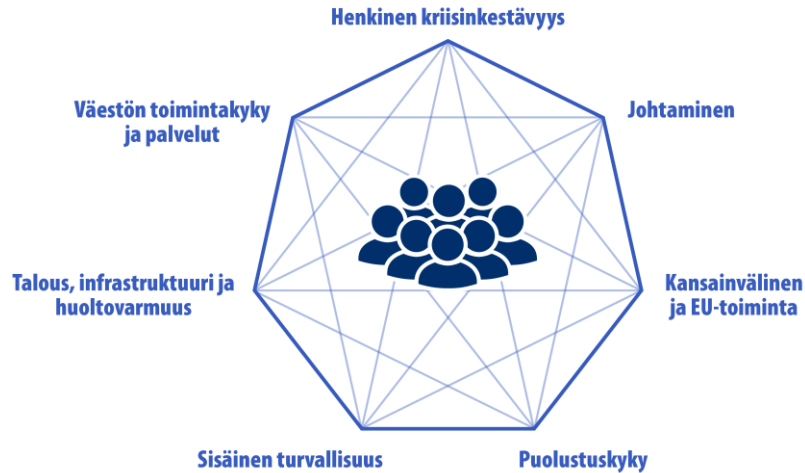
Yhteiskunnan turvallisuusstrategia kuvaa kokonaisturvallisuuden toimintamallin, jossa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistoimintana.

Kokonaisturvallisuus muodostaa perustan suomalaisen yhteiskunnan kriisinkestävyydelle eli resilienssille.

Kokonaisturvallisuuden toimintamalli pelkistetyksi

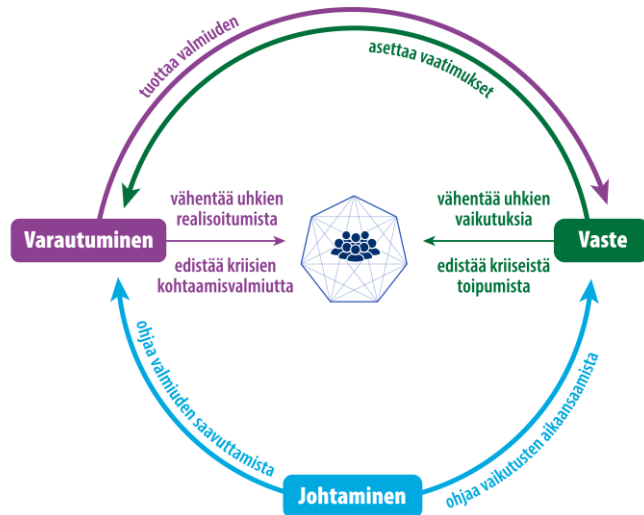
1. Mitä turvaamme ?

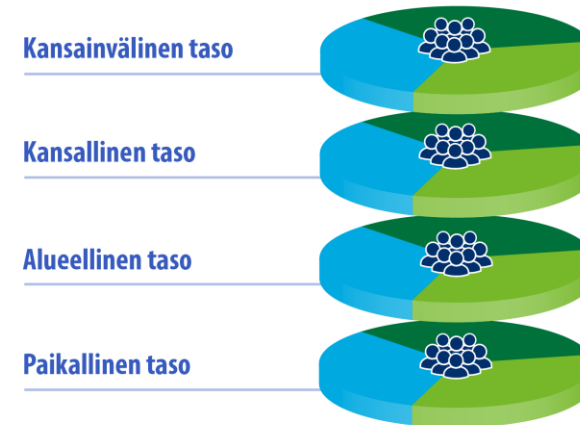
2. Mitä vastaan turvaamme ?

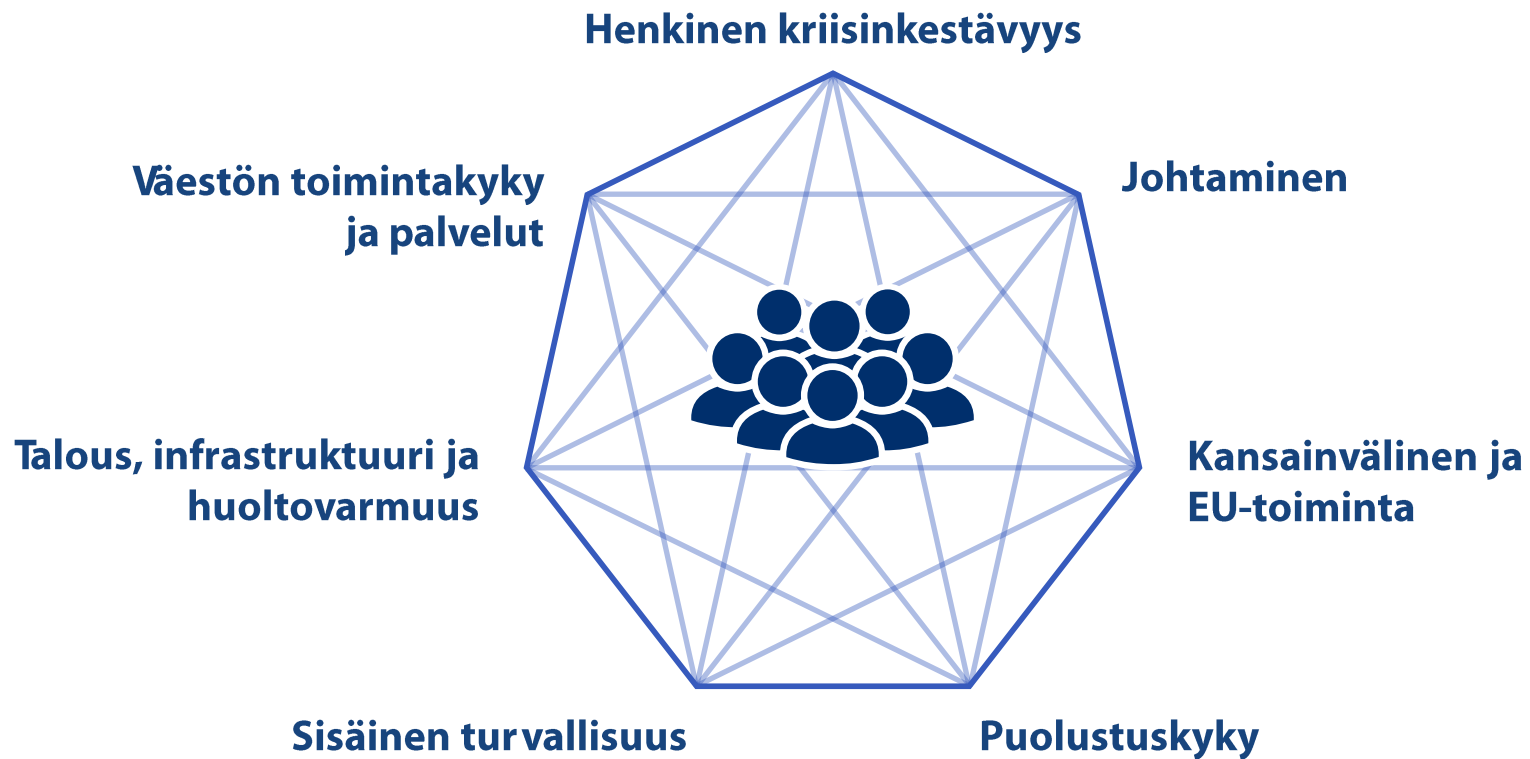
3. Miten turvaamme ?

4. Ketkä turvaavat?

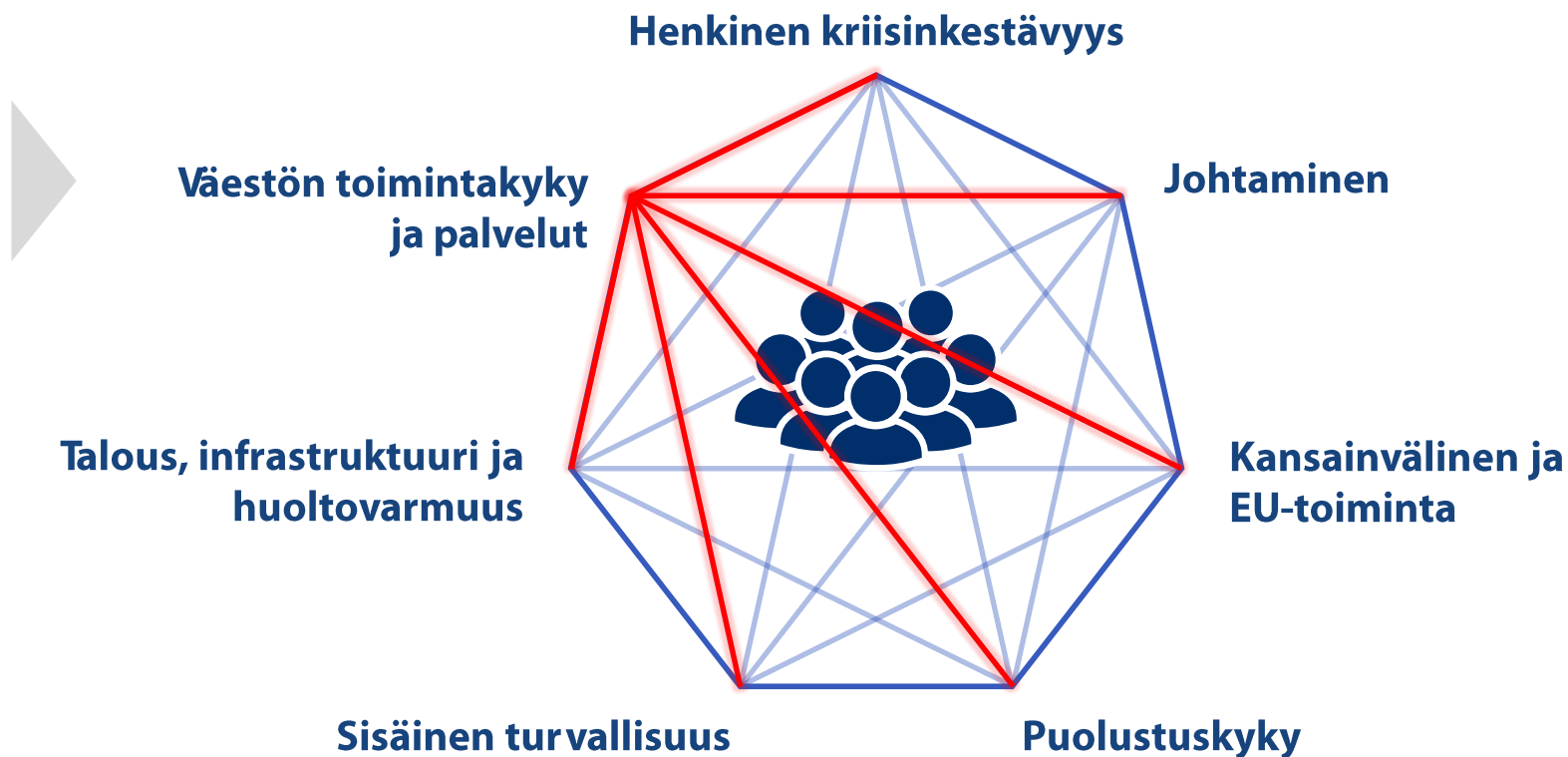
Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot keskiössä

Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot ovat yhteiskunnan toimivuuden kannalta välttämättömiä, kaikissa tilanteissa ylläpidettäviä toimintoja. Toiminnot ovat vahvasti keskinäisriippuvaisia.

Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot keskiössä

Uhka yhteen
vaikuttaa
kaikkiin

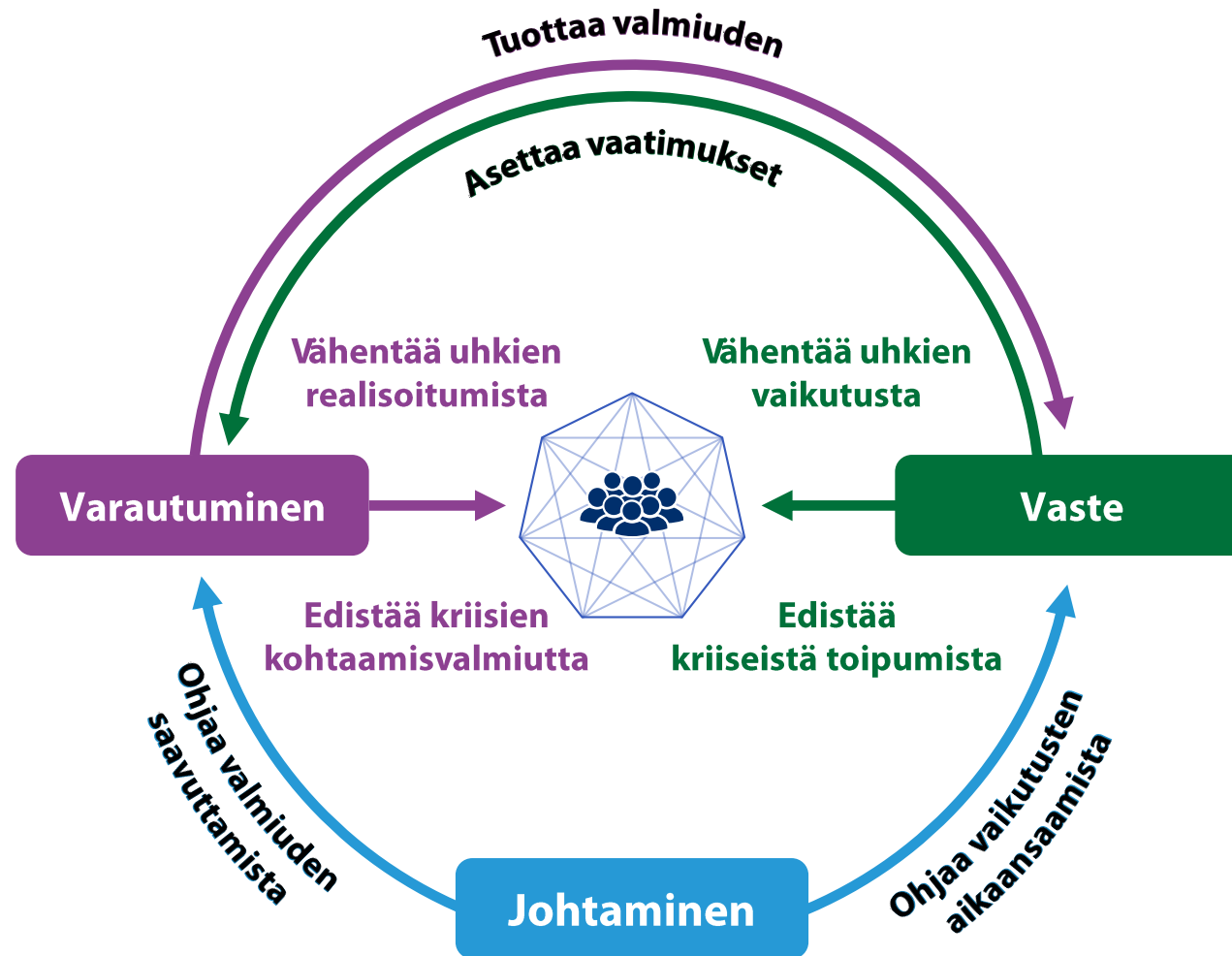
Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot ovat yhteiskunnan toimivuuden kannalta välttämättömiä, kaikissa tilanteissa ylläpidettäviä toimintoja. Toiminnot ovat vahvasti keskinäisriippuvaisia.

Uhkat ja riskit

Yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kohdistuu ihmisten, teknologisen kehityksen ja luonnon aiheuttamia uhkia. Toteutuessaan uhkat voivat johtaa häiriötilanteisiin ja kriiseihin.

Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaaminen

Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot turvataan toimeenpanemalla strategisia tehtäviä. Tehtävät sisältävät sekä varautumiseen että vasteeseen liittyviä toimenpiteitä.

56 strategista tehtävää

Väestön toimintakyky ja palvelut

- 47. Sosiaaliturva: toimeentulon turvaaminen (STM)
- 48. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen turvaaminen (STM)
- 49. Kasvatus-, koulutus- ja tutkimusjärjestelmän ylläpitäminen (OKM)

Talous, infrastruktuuri ja huoltovarmuus

- 27. Taloudellisten voimavarojen hankkiminen ja kohdentaminen (VM)
- 28. Rahoitusjärjestelmän toiminnan turvaaminen (VM)
- 29. Julkisen hallinnon toimintaedellytysten ja palvelujärjestelmän toiminnan turvaaminen (VM, SM, muut ministeriöt)
- 30. Vakuutustoiminnan turvaaminen (STM)
- 31. Energiahuollon turvaaminen (TEM)
- 32. Sää- ja olosuhdepalvelujen saatavuuden varmistaminen (LVM)
- 33. Liikenneverkkojen ja -palveluiden sekä huoltovarmuuteen liittyvien kuljetusten varmistaminen (LVM, TEM, VM, STM, SM, PLM)
- 34. Viestintäverkkojen ja palveluiden saatavuuden, turvallisuuden ja toimintavarmuuden varmistaminen (LVM)
- 35. Kyberturvallisuuden yhteistoimintamallin ylläpitäminen (LVM, muut ministeriöt)
- 36. Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien toimivuuden sekä keskeisten tarvikkeiden saatavuuden turvaaminen (STM, TEM, VM)
- 37. Ympäristön muutosten, luontokadon ja ilmastomuutoksen havainnointi ja seuranta sekä niistä aiheutuvien uhkien torjunta ja muutoksiin varautuminen (YM, MMM, muut ministeriöt)
- 38. Jätehuollon turvaaminen (YM)
- 39. Rakentamisen turvaaminen (YM)
- 40. Asumisen turvaaminen (YM)
- 41. Vesihuollon turvaaminen (MMM, STM, YM)
- 42. Tulva- ja kuivuusriskien hallinta ja patoturvallisuuden varmistaminen (MMM)
- 43. Työvoiman saannin turvaaminen (TEM)
- 44. Elintärkeän teollisuus- ja palvelutuotannon turvaaminen (TEM)
- 45. Elintarvike- ja päivittäistavara- ja huollon turvaaminen (MMM, TEM, STM, UM, VM)
- 46. Avaruuspalveluiden saatavuuden varmistaminen (TEM, LVM, PLM, SM, UM, MMM, YM, OKM)

Henkinen kriisinkestävyys

- 50. Kulttuuripalvelujen ylläpitäminen ja kulttuuriomaisuuden suojeleminen (OKM)
- 51. Hengellisen toiminnan edellytysten turvaaminen (OKM)
- 52. Nuorisotyön ja -toiminnan sekä liikunnan kansalaistoiminnan ylläpitäminen (OKM)
- 53. Viestintä (Kaikki ministeriöt)
- 54. Syrjäytymisen ja eriarvoisuuden ehkäiseminen (STM, OKM, TEM)
- 55. Vapaaehtoistoiminnan edistäminen (Kaikki ministeriöt ja järjestöt)
- 56. Väestön toipuminen (Kaikki ministeriöt ja järjestöt)

Sisäinen turvallisuus

- 11. Oikeusjärjestelmän toimintakyvyn turvaaminen (OM, SM)
- 12. Vaalien toimeenpanon ja demokratian edellytysten turvaaminen (OM)
- 13. Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen (SM)
- 14. Yhteiskuntajärjestystä vaarantavan rikollisuuden torjunta (SM, OM)
- 15. Rajaturvallisuuden varmistaminen (SM)
- 16. Ulkomaan tavaraliikenteen toimitusketjujen turvallisuuden ja tavaraturvallisuuden varmistaminen (VM)
- 17. Väestön suojaaminen (SM)

Johtaminen

- 1. Valtion ylimmän johdon päätöksenteon tukeminen ja toimintaedellytysten turvaaminen (VNK)
- 2. Valtion ylimmän johdon tilannekuvan ylläpitäminen (VNK, muut ministeriöt)
- 3. Viestinnän toimivuus (VNK, muut ministeriöt)

Kansainvälinen ja EU-toiminta

- 4. Suomen toiminta Euroopan unionissa; EU-asioiden kansallisen valmistelun ja käsittelyn, yhteisvastuun sekä keskinäisen avunannon turvaaminen (VNK, muut ministeriöt)
- 5. Yhteyksien ja yhteistyön kehittäminen ulkovaltojen ja keskeisten kansainvälisten toimijoiden kanssa (UM, muut ministeriöt)
- 6. Kansainvälinen kriisinhallinta, humanitaarinen apu sekä kansainvälinen pelastustoiminta (UM, PLM, SM, VNK, STM, OM)
- 7. Suomalaisten suojeleminen ja avustaminen ulkomailla (UM)
- 8. Suomen ulkomaankaupan sujuvuuden varmistaminen (UM, TEM, MMM, SM, LVM, VM, STM, muut ministeriöt)

Puolustuskyky

- 9. Suomen sotilaallinen puolustaminen (PLM)
- 10. Kokonaismaanpuolustuksen yhteensovittaminen (PLM, muut ministeriöt)
- 18. Meripelastuksen suorituskyvyn varmistaminen (SM)
- 19. Hätäkeskustoiminta (SM, STM)
- 20. Pelastustoimi (SM, STM)
- 21. Maahanmuuton prosessien turvaaminen (SM, UM, TEM)
- 22. Laajamittaisen tai välineellistetyt maahantulon hallinta (SM)
- 23. Ympäristövahinkojen torjunta ja ennaltaehkäisy (SM, YM, LVM, TEM, PLM)
- 24. Biologisiin uhiin varautuminen (STM, MMM, PLM, YM, UM, SM, VM, TEM)
- 25. Säteilyvaaratilanteisiin varautuminen (STM, SM, MMM, YM, PLM, TEM)
- 26. Kemikaaliuhkiin varautuminen (STM, SM, YM, PLM, TEM, LVM, VM)

Tehtävien rakenne: toiminnan päämäärä ja tavoite; toiminta-ajatus; toimijat

Uusia tehtäviä:

10. Kokonaismaanpuolustuksen yhteensovittaminen

14. Yhteiskuntajärjestystä vaarantavan rikollisuuden torjunta

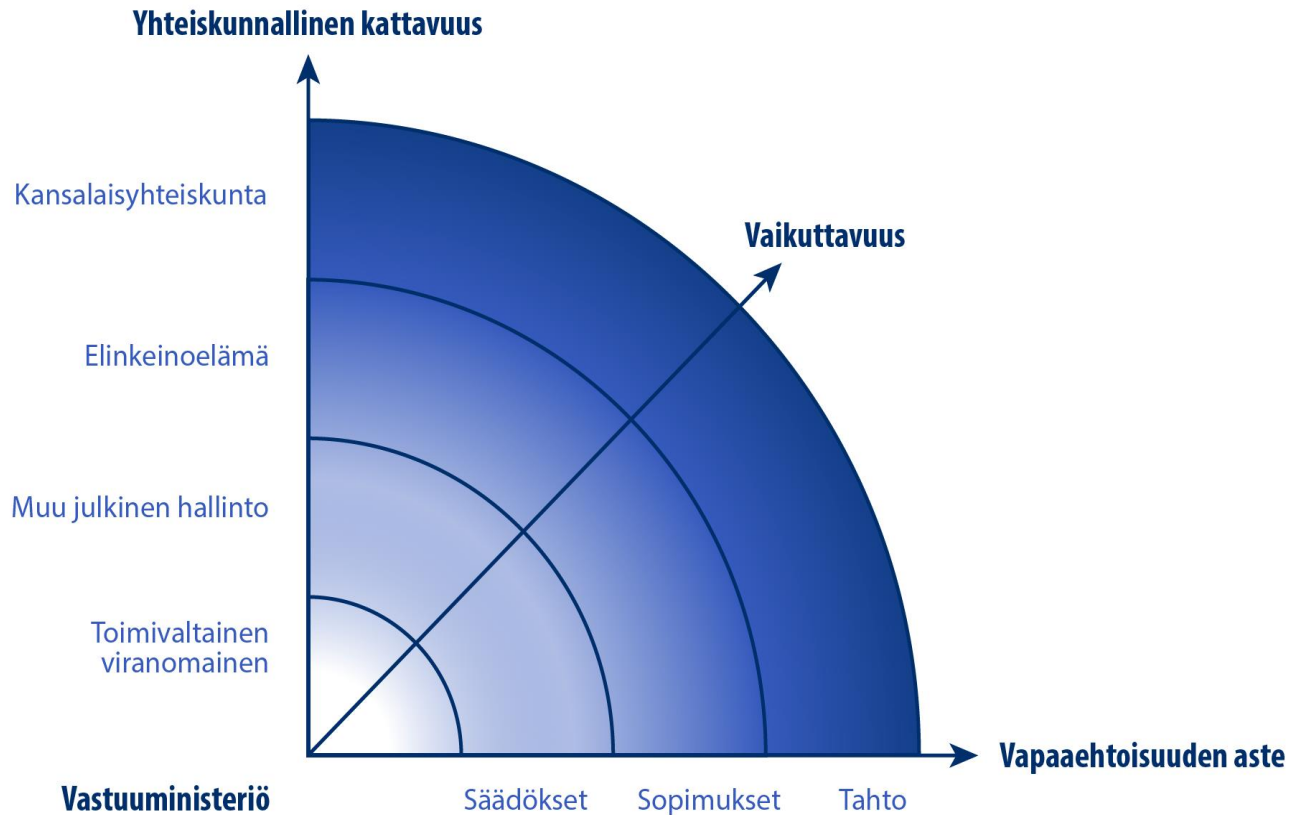
29. Julkisen hallinnon toimintaedellytysten ja palvelujärjestelmän toiminnan turvaaminen

35. Kyberturvallisuuden yhteistoimintamallin ylläpitäminen

46. Avaruuspalveluiden saatavuuden varmistaminen

Strategiset tehtävät ovat lainsäädäntöön perustuvia, sopimuksin vahvistettuja ja vapaaehtoisuudella täydennettyjä tehtäviä. Jokaiseen tehtävään on määritetty vastuuministeriö.

Kokonaisturvallisuuden toimijat

Kansainvälinen taso

Kansallinen taso

Alueellinen taso

Paikallinen taso

■ Julkinen hallinto

■ Elinkeinoelämä

■ Kansalaisyhteiskunta

■ Yksilöt

**Yhteiskunnan kaikki toimijat osallistuvat yhdessä elintärkeiden toimintojen turvaamiseen.
Yksilöt ovat kokonaisturvallisuuden avaintoimijoita.**

Yksilöt kokonaisturvallisuuden avaintoimijoina

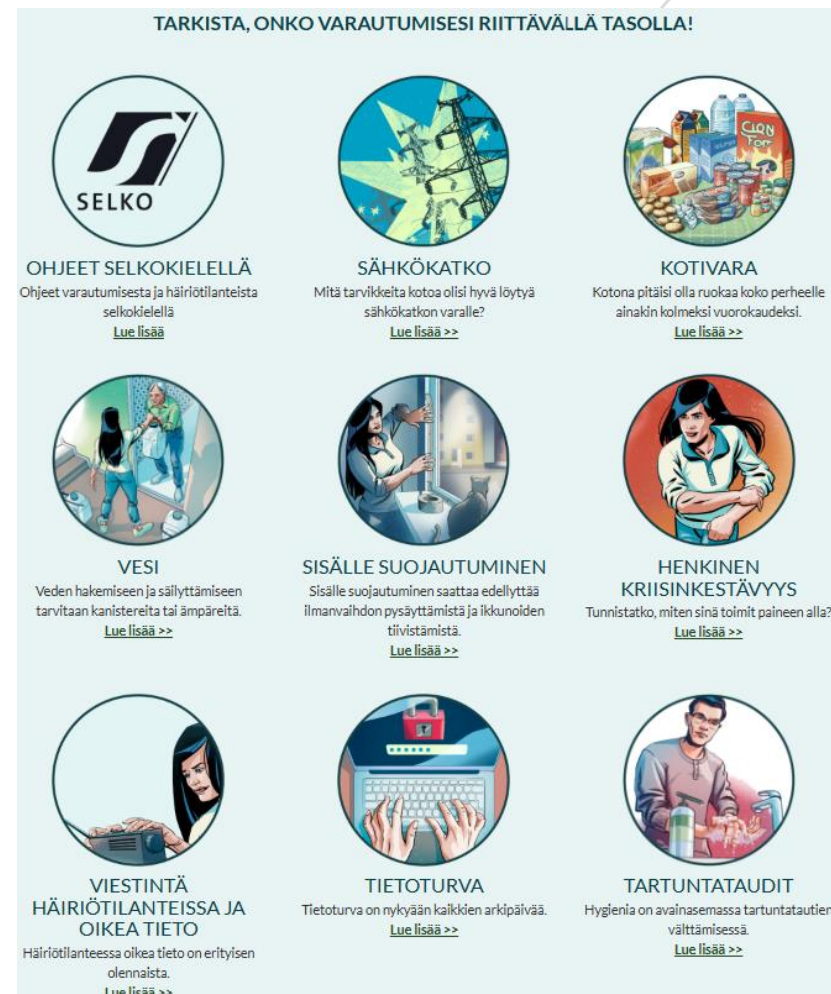
Kuva: 72tuntia.fi

Ihmisten keskinäinen
luottamus on yhteiskuntaa
koossa pitävä tekijä.

Yksilöiden toimintakyky sekä
tiedot, taidot ja turvallisuutta
vahvistava asenne muodostavat
yhteiskunnan kriisinkestävyys-
perustan.

<https://intermin.fi/pelastustoimi/varautuminen/varautumisopas>

Kuva: 72tuntia.fi

Yksilöiden laaja osallistuminen eri rooleissa yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamiseen kasvattaa kokonaisturvallisuuden vaikuttavuutta merkittävästi.

Strategian toimeenpanon seuranta

Kokonaisturvallisuuden raportointi toteutetaan vuosittain valtionjohdolle laadittavalla Yhteiskunnan turvallisuusraportilla sekä säännöllisesti julkaistavilla muilla katsauksilla.

Kokonaisturvallisuuteen kytkeytyviä käsitteitä

Kyberturvallisuus

on kokonaisturvallisuuden näkökulmasta kokonaisturvallisuuden toteuttamista kybertoimintaympäristössä.

Kokonaismaanpuolustus

painottaa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista puolustuskykyä ja sen vahvistamista koko yhteiskunnan voimavaroilla.

Kansallinen turvallisuus

korostaa kokonaisturvallisuuden toteuttamista tilanteissa, joissa kansallinen itsemääräämisoikeus, toimintavapaus tai kansalaisten elinmahdollisuudet ovat vakavasti uhattuina.

Huoltovarmuus

on osa kokonaisturvallisuuden perustaa ja painottaa elinkeinoelämän varautumista.

Kokonaisturvallisuuden toimintamalli muodostaa yhteisen alustan turvallisuuden eri osa-alueille ja edesauttaa moniulotteisen ilmiön jäsentämistä.

Kokonaisturvallisuus

Henkinen kriisinkestävyys

Väestön
toimintakyky
ja palvelut

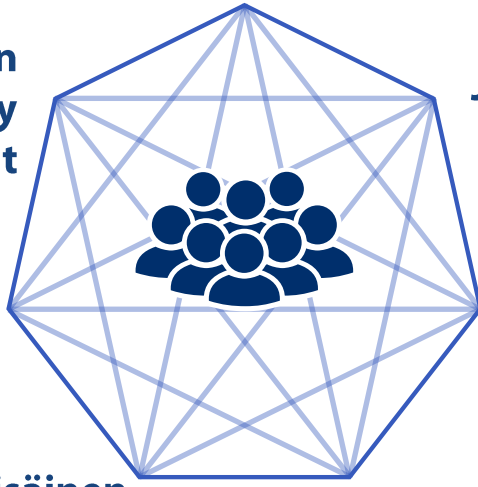
Johtaminen

Talous,
infrastruktuuri ja
huoltovarmuus

Sisäinen
turvallisuus

Puolustuskyky

Kansainvälinen
ja EU-toiminta

Kokonaismaanpuolustus

Henkinen kriisinkestävyys

Johtaminen

Väestön
toimintakyky
ja palvelut

Kansainvälinen ja
EU-toiminta

Talous, infrastruktuuri
ja huoltovarmuus

Sisäinen turvallisuus

Puolustuskyky

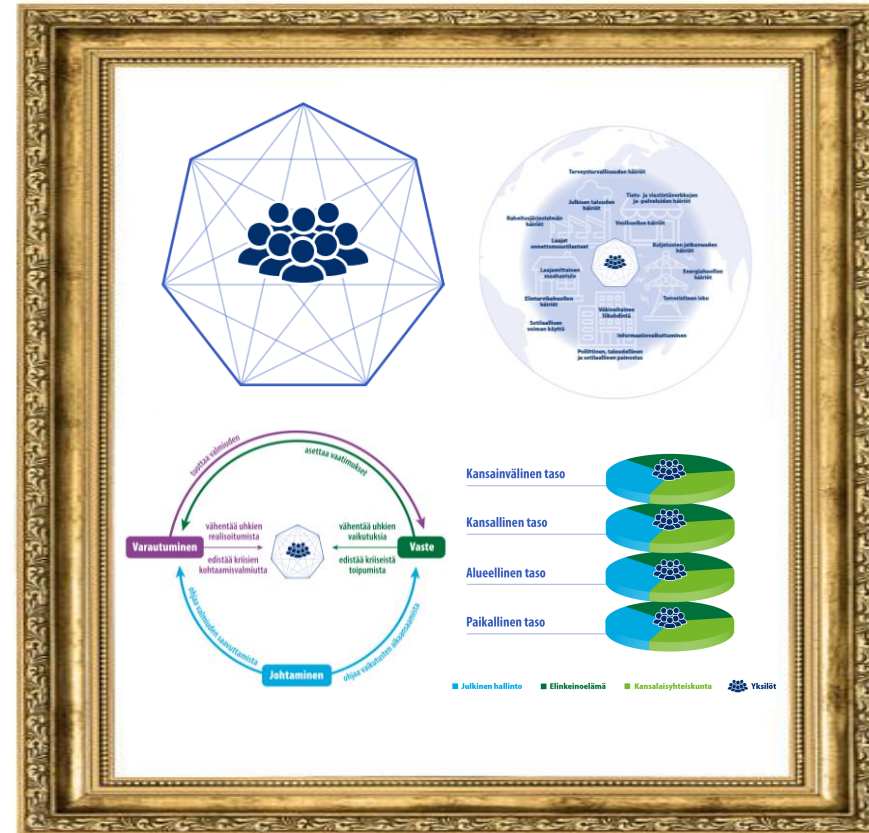
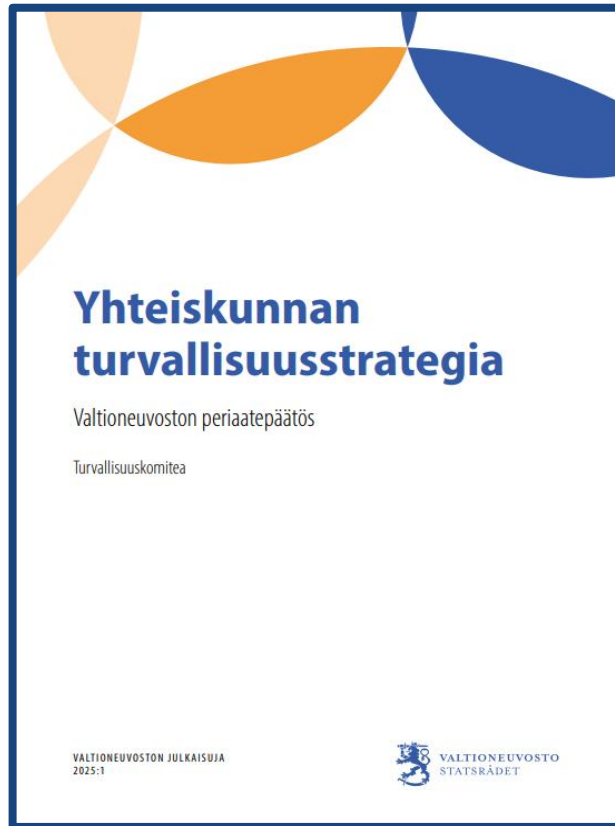
Kokonaismaanpuolustukseen kuuluvat kaikki ne kansalliset ja kansainväliset sotilaalliset ja siviilialojen toimet, joilla turvataan sotilaallisen maanpuolustuksen toimintaedellytykset kaikissa turvallisuustilanteissa.

Konseptista käytäntöön

Kokonaisturvallisuuden toteuttaminen omassa yhteisössä

Yhteinen viitekehys

Yhteiskunnan turvallisuusstrategia tarjoaa jokaiselle yhteisen viitekehyksen kokonaisturvallisuuden toteuttamiseksi omista lähtökohdistaan.

eOppiva: Kokonaisturvallisuus kuuluu kaikille

Kokonaisturvallisuus kuuluu kaikille

opiskele: www.eoppiva.fi

Tiedätkö, mitä kokonaisturvallisuus tarkoittaa käytännössä ja mikä on sinun roolisi siinä?

Kaikille avoimessa eOppiva –koulutuksessa voi oppia

- Ymmärtämään kokonaisturvallisuuden keskeiset periaatteet
- Tunnistamaan oman roolisi ja vastuusi kokonaisturvallisuuden toimijana
- Soveltamaan kokonaisturvallisuuden mallia omista lähtökohdistasi käsin

<https://www.eoppiva.fi/koulutukset/kokonaisturvallisuus-kuuluu-kaikille/>

eOppiva: Kokonaisturvallisuuden soveltaminen

Piia Poliisi

Piia, 38-vuotias poliisi Turusta, asuu kerrostalossa teini-ikäisen poikansa kanssa. Taloudelliset riskit painavat mieltä, sillä Piia vastaa yksin perheen tuloista. Piian poika viettää paljon aikaa netissä, ja Piia on huolissaan siitä, keiden kanssa tämä on tekemisissä.

Koulutuksen aikana Piia tarkastelee kokonaisturvallisuutta koti- ja perheyhteisönsä kautta, vaikka hän työskentelee sisäisen turvallisuuden viranomistehtävissä.

Kari Karjayrittäjä

Kari, 45-vuotias maatalousyrittäjä Kauhavalta, jossa hän omistaa karjatilan. Karin elämä pyörii karjatilalla työskentelyn ympärillä, missä hän vastaa työntekijöidensä ja eläintensä turvallisuudesta sekä tuotannon sujuvuudesta. Samalla Karin pitää huolehtia perheen taloudesta ja tyttäriensä hyvinvoinnista.

Koulutuksessa Kari soveltaa kokonaisturvallisuuden periaatteita työyhteisössään.

Onni Opiskelija

Onni, 16-vuotias lukiolainen Kuopiosta. Hän viettää paljon aikaa sosiaalisessa mediassa ja pelialustoilla, jossa sosiaalinen paine ja halu kuulua porukkaan vaikuttavat päivittäin. Onni ei vielä tiedä, mitä haluaa tehdä tulevaisuudessa, mutta tavoitteena on selviytyä lukiosta ja saada kesätyö tulevalle kesälle.

Koulutuksessa Onni lähestyy kokonaisturvallisuutta koululuokkansa kautta.

Eeva Eläkeläinen

Eeva, 67-vuotias eläkkeellä oleva kirjastonhoitaja Lahdesta. Hän asuu omakotitalossa miehensä Matin kanssa. Eeva on aktiivinen Marttojen vapaaehtoinen. Eeva pelkää erityisesti taloudellisia huijauksia ja huolehtii myös siitä, ettei Matti joutuisi hyväuskoisena huijareiden kohteeksi.

Koulutuksen aikana Eeva tarkastelee kokonaisturvallisuutta vapaaehtoistoimijana järjestönsä näkökulmasta.

Kokonaisturvallisuuden soveltaminen - apukysymykset

- 1) Mikä on tarkastelemasi yhteisö? (konteksti)
- 2) Mitkä ovat yhteisösi ydintoiminnot? (elintärkeät toiminnot)
- 3) Mitkä ovat yhteisösi ydintoimintoja uhkaavat tekijät ja niistä aiheutuvat riskit? (uhkat ja riskit)
- 4) Mitkä ovat yhteisösi tärkeimmät toimenpiteet ydintoimintojesi turvaamiseksi (strategiset tehtävät)
- 5) Miten yhteisösi tulisi toimia uhkien realisoituessa ja mitä suorituskykyä tarvitsette siihen? (vaste)
- 6) Mitä vasteeseen tarvittavista kyvyistä yhteisöltäsi puuttuu ja miten täydennätte vajeen? (varautuminen)
- 7) Miten vasteen ja varautumisen vastuut on tarkoituksenmukaista jakaa yhteisössäsi? (toimijat)

Yhteiskunnan turvallisuusstrategia on tarkoitettu kaikkien kokonaisturvallisuuden toimijoiden käyttöön. Se tarjoaa jokaiselle yhteisen viitekehyksen kokonaisturvallisuuden toteuttamiseksi omista lähtökohdista.

Tilaisuuden painopisteet kertauksena

- Kokonaisturvallisuuden toimintamallin ja kokonaismaanpuolustuksen ymmärtäminen kansalaisen kannalta (ml. yhteiskunnan elintärkeät toiminnot ja yhteiskunnan resilienssi)
- Varautumisvelvollisuus (varautuminen-valmius-vaste), mitä tämä käytännössä tarkoittaa kansalaisen kannalta (kansalaisen varautumisvelvollisuus)
- Miten suojata itsensä, lähimmäiset ja koti arjessa, häiriötilanteessa ja kriisissä?
- Millä tavoin senioriupseeri voi hyödyntää PV:n puitteissa saamiaan voimavaroja, kriisijohtamisen osaamistaan ja kokemustaan, yhteiskunnan resilienssin kehittämiseksi omakohtaisen varautumisen lisäksi?
- Millä tavoin senioriupseeria voi hyödyntää yhteiskunnan resilienssin kehittämiseksi?

Yhteiskunnan turvallisuusstrategia on tarkoitettu kaikkien kokonaisturvallisuuden toimijoiden käyttöön. Se tarjoaa jokaiselle yhteisen viitekehyksen kokonaisturvallisuuden toteuttamiseksi omista lähtökohdista.

Kokonaisturvallisuus kuuluu kaikille

opiskele: www.eoppiva.fi

Kokonaisturvallisuus kuuluu kaikille.